

Helse- og omsorgsdepartementet

Sendes elektronisk

Deres ref.: 21/3891

Dato: 24. januar 2022

Vår ref.: 315435

Supplerende høringsuttalelse til høring om forslag til endringer i matloven og kosmetikklova (behandling av personopplysninger mm.)

1 INNLEDNING

Advokatforeningens tillitsvalgte advokater utfører et omfattende frivillig og ulønnet arbeid for å ivareta rettsstaten, rettsikkerheten og menneskerettighetene. En del av dette arbeidet består i å utarbeide høringsuttalelser.

Advokatforeningens høringsarbeid er organisert i 27 lovutvalg og 13 faste utvalg, oppdelt etter særskilte rettsområder og rettslige interesseområder. Om lag hundre høringsuttalelser utarbeides av Advokatforeningens tillitsvalgte advokater hvert år.

Alle våre høringsuttalelser er forfattet av advokater med ekspertise innenfor det rettsområdet som lovforslaget gjelder. En ekspertise som ikke er hentet kun fra juridisk teori, men fra advokatenes praktiske erfaring med å bistå sine klienter – i den norske rettsstatens hverdag. Denne høringsuttalelsen er skrevet ut fra Advokatforeningens ønske om å bidra til gode lovgivningsprosesser, og gode lover.

2 SAKENS BAKGRUNN

Vi viser til Helse- og omsorgsdepartementets forslag til lovendringer i matloven og kosmetikklova, jf. høringsnotat 8. september 2021 og Advokatforeningens hørings svar av 10. desember.

Advokatforeningen ønsker med dette å komme med en supplerende uttalelse som er utarbeidet av medlemmene i Advokatforeningens lovutvalg for IKT og personvern som også stod bak den første uttalelsen. Lovutvalget består av Malin Tønseth (leder), Lars Arnesen, Christopher Sparre-Enger Clausen, Kari Gimmingsrud, Eirin Helen Hauvik, Øyvind Molven og Cecilie Wille Søvik.

3 SUPPLERENDE MERKNADER

Forslaget til ny matlov inneholder blant annet en bestemmelse om at Mattilsynet på nærmere vilkår skal kunne få tilgang til private hjem, jf. forslaget til ny § 13 femte ledd i matloven. Advokatforeningens høringsuttalelse 10. desember inneholdt merknader av mer lovteknisk karakter, og forslaget til ny § 13 femte ledd ble ikke kommentert særskilt. Advokatforeningens ser imidlertid at forslaget til § 13 femte ledd kunne vært nærmere kommentert.

Etter gjeldende rett har Mattilsynet adgang til private hjem uten samtykke når det er skjellig grunn til mistanke om smittsom dyresykdom eller planteskadegjørere som kan gi vesentlige samfunnsmessige konsekvenser, jf. nåværende matloven § 13 femte ledd. Etter forslaget vil Mattilsynet kunne få adgang til private hjem uten samtykke også når det er nødvendig for å forebygge eller oppklare utbrudd av alvorlig sykdom hos mennesker som kan skyldes næringsmidler. I høringsnotatet skriver departementet at forslaget anses for å være «en sikkerhetsventil for de sjeldne tilfellene der noen skulle velge å ikke gi sitt samtykke, eller der personene er så syke at de ikke har mulighet til å gi samtykke. I praksis vil Mattilsynet fortsette å basere seg på medvirkning og tett samarbeid med de aktuelle personene.»

Etter Advokatforeningens syn kunne høringsnotatet i større grad vurdert behovet for den utvidede adgangen til private hjem opp mot vernet om privatlivet, herunder den grunnlovfestede retten til privatliv og vernet om private hjem, jf. Grunnloven § 102. Vurderingene i høringsnotatet synes i første rekke å knytte seg til vern av personopplysninger, mens andre sider av vernet om privatlivet i mindre grad synes vurdert. Det faktiske behovet for «sikkerhetsventilen» kunne også vært begrunnet mer utførlig. I høringsnotatet skriver departementet at det er hensiktsmessig med en slik utvidelse, men det fremkommer ikke om den nye hjemmelen er ment å svare ut et behov man har identifisert i tidligere saker, eller om sikkerhetsventilen er ment å svare ut et mulig, fremtidig behov. Behovet synes heller ikke å være søkt kvantifisert, verken med hensyn til hvor ofte det kan være påregnelig at «sikkerhetsventilen» kan måtte tas i bruk, eller overfor hvor mange personer det er påregnelig å måtte da den i bruk ved et potensielt eller oppstått utbrudd. Videre kunne departementet vurdert og redegjort nærmere for hvordan det faktisk og rettslig skal oppnås at «sikkerhetsventilen» forblir nettopp en sikkerhetsventil, slik at den praktiske hovedregelen fremdeles vil være medvirkning og samarbeid.

Vennlig hilsen

Jon Wessel-Aas
leder

Merete Smith
generalsekretær

Saksbehandler: Hedda Emilie Berntsen
heb@advokatforeningen.no